

Intervju: Wolfgang Petritsch, Visoki predstavnik u BiH" Nisam protiv uvođenja doma naroda u RS"

*Međunarodna zajednica želi vidjeti značajniji angažman domaćih vlasti i simetrično rješenje u suštini * Amandmani na entitetske ustave moraju biti ugrađeni do kraja februara*

WP: Nisam protiv uvođenja Doma naroda i u Republici Srpskoj. No, o tome trebaju razgovarati i složiti se ljudi ove zemlje, političari... Meni je veoma bitno da se dođe do najkvalitetnijeg rješenja u provedbi Odluke Ustavnog suda BiH o konstitutivnosti naroda – kaže u razgovoru za "Dnevni avaz" visoki predstavnik za BiH Wolfgang Petrič.

Petrič, sa kojim smo jučer u njegovom sarajevskom uredu prilično dugo razgovarali o modalitetima konačne provedbe Odluke o konstitutivnosti naroda na cijelom području BiH svjestan je svih teškoća, ali i važnosti dijaloga koji se vodi o ovom pitanju.

Jedinstvena poruka

WP: Vijeće za implementaciju mira, sve važnije zemlje, politički faktori, imaju jedinstvenu poruku kada je ovo pitanje posrijedi. Oni žele vidjeti značajniji angažman domaćih vlasti i – u suštini, simetrično rješenje koje će osigurati zaštitu konstitutivnih prava – kaže on.

Petrič očekuje da će cijeli posao u vezi sa provedbom Odluke Ustavnog suda BiH biti okončan u naredna dva mjeseca.

WP: Do kraja februara i početka marta očekujem da će entitetski ustavi biti

dopunjeni amandmanima kojima će odluka o kojoj govorimo biti provedena – kaže naš sagovornik.

Na konstataciju da to zvuči nevjerovatno, ambasador Petrič ležerno kaže da je sve već urađeno i da sada treba donijeti najbolje političke odluke.

WP: To je teško, ali politika i jeste u tome da se donose i teške odluke. S time se suočavam gotovo svaki dan. Sada očekujem da će to uraditi i domaće vlasti.

Izbori su planirani za oktobar, a Izborni zakon ne može biti cjelovit bez provedbe Odluke Ustavnog suda BiH. Ne mogu da vjerujem da se to već nije desilo, a BiH će ove godine najvjerovatnije postati članica Vijeća Evrope. To je blamaža. Zato sam siguran da će odgovorni političari djelovati uskoro – kaže Petrič.

On se založio da svi zainteresirani – uključujući i Bošnjake i Hrvate – sasvim slobodno i otvoreno istupe i učestvuju u javnoj raspravi koja počinje ovih dana u RS o ustavnim promjenama.

WP: To treba biti multietnička debata, a ne da sve urade samo Srbi – kaže naš sagovornik.

Petrič poziva političare da se uključe u debatu o konstitutivnosti i prilože svoje ideje kako cijeli posao okončati na što bolji način. On pozdravlja to što je SDP, kao najveća stranka unutar Alijanse, izradila svoje prijedloge, i najavljuje da će ih pomno analizirati čim dobije razrađenu verziju onoga što je prije nekoliko dana javnosti predstavio Ivo Komšić, jedan od čelnih ljudi te partije.

Upitan da li popis iz 1991. godine smatra, u ovom momentu, najboljim temeljem za buduću distribuciju vlasti u RS, visoki predstavnik odgovara potvrdno.

WP: Mislim da su nam potrebni neki osnovi za primjenu odluke. Kada su brojke u pitanju, potrebna vam je stabilna osnova. Mišljenja sam da je 1991. godina najbolji mogući osnov koji sada imamo.

Visoki predstavnik pozdravlja činjenicu da je SDP prihvatila prijedlog o smanjenju preskupog birokratskog aparata.

Historijska šansa

WP: To sam vođama Alijanse predložio na sastanku u Sarajevu 19. decembra, a liderima u Banjoj Luci dan kasnije. Može li ova zemlja priuštiti ovako slojevit politički sistem? Da li vam odista trebaju predsjedništva entiteta, guverneri i premijeri u deset kantona, ovolike kantonalne vlade...

To je ne samo smiješno, već i preskupo i za bogatije zemlje od BiH. Sretan sam da vodeća stranka Alijanse – SDP vidi nužnost smanjenja takvog aparata – kaže on i dodaje da je “ovo historijska šansa da se stvari srede i da se ova zemlja prilagodi Evropi”.

Na naše insistiranje za uvođenje jednakih rješenja na svim nivoima vlasti, posebno u imenu domova, visoki predstavnik odgovara:

WP: Svaka mogućnost se treba razmotriti kako bismo imali otvoreni dijalog. Moramo obratiti posebnu pažnju na zahtjeve Hrvata u Federaciji BiH. Oni su konstitutivan narod i, tradicionalno, sa Bošnjacima dijele vlast u Federaciji.

Ako oni, a to Krešimir Zubak i još nekoliko lidera posebno naglašavaju, žele da u FBiH postoji Dom naroda, to moramo vrlo ozbiljno uzeti u obzir.

Kada je RS u pitanju, isto važi i za njih. Moramo osigurati da prava koja će Srbi i Hrvati dobiti u FBiH Hrvati i Bošnjaci imaju u RS. To je suština i kvalitet zaštite – ona mora biti ista, o mehanizmima možemo raspravljati – zaključuje ambasador

Petrič.

Dom naroda u Hrvatskoj?

WP: Drago mi je da se i u Hrvatskoj počinje razgovarati o Odluci Ustavnog suda BiH o konstitutivnosti. Vidim da se o tome piše, Mate Granić ima neke sugestije... ljudi su tamo zainteresirani za ovo pitanje.

Debata koja se vodi u BiH svih ovih mjeseci postaje, izgleda, regionalna rasprava. Čini mi se da Hrvatska, kroz ono što govori Granić, razmišlja o uvođenju doma naroda u Hrvatskoj jer Granić, valjda, ne bi tražio za Hrvate u BiH ono što Hrvatska nije spremna dati Srbima u Hrvatskoj.

Želim pozdraviti taj regionalni pristup i zalaganje za to da se ista prava daju svima. Mislim da bi to odista moglo pomoći povratak Srba izbjeglih u regionu Banje Luke u njihove domove u Hrvatsku.

Bojkot “jubileja” RS

Na konstataciju da je i Ured visokog predstavnika, kao i ostale međunarodne organizacije u BiH, bojkotirao nedavnu manifestaciju obilježavanja deset godina postojanja RS, Wolfgang Petrič kaže:

WP: Ne želim “prići blizu” niti jednom od upitnih datuma koji se spominju. RS postoji od 14. decembra 1995. godine, mada oni ne prihvataju taj datum. Pravno, RS do tada nije postojala. Ono što oni slave niko nikada nije priznao. Slavljenje tog dana nije od pomoći, ne doprinosi pomirenju, niti je konstruktivno.